

PROFESSIONALISERING

'Inzetten op samen leren'

Wat is de taak van gemeenten bij professionalisering, en wat van zorgaanbieders? José Schilderink, bestuurder van zorgorganisatie Ambiq, en José Manshanden, themadirecteur Sociaal van de gemeente Utrecht, over veranderde rollen en hetzelfde doel.

DOOR STUURGROEP PROFESSIONALISERING JEUGDHULP EN JEUGDBESCHERMING BEELD: REBKE KLOKKE

Op welke manier besteden jullie aandacht aan professionalisering?

José Schilderink (JS): 'Als werkgever neem je mensen aan op basis van hun vakkenis. Daarna moet je zorgen dat zij voldoende bijgeschoold worden. De organisatie staat garant voor de kwaliteit van de hulp. Om die kwaliteit te waarborgen, is reflectie van werknemers op eigen handelen nodig. Bij Ambiq doen we dat bijvoorbeeld met intervisiegesprekken en casusbesprekingen.'

José Manshanden (JM): 'Het werk van ambtenaren is door de transitie veranderd. Schreven ze vroeger een beleidsno-

ta uithuisplaatsing; nu praten ze met instellingen. Daarin moeten ze geschoold worden.'

Wat is nodig om te professionaliseren?

JS: 'Je moet over de grenzen van je eigen organisatie heen kunnen kijken, zelfs over samenwerkingsverbanden heen. Dat vraagt een andere manier van werken: kijken over welke competenties medewerkers beschikken en wat ze in de toekomst nodig hebben.'

JM: 'Gemeenten zijn zowel opdrachtgever van wijkteams als financier, en sommigen bieden ook zelf hulp. Dit brengt verschillende opgaven met zich mee. Daarnaast houden we ook de professionalisering bij zorgorganisaties in de gaten. Dat nemen we in de contracten mee. Overigens best lastig, want het is nog niet duidelijk wat een professional na de transformatie precies moet kunnen.'

JS: 'Zet je op het juiste moment zwaardere of lichtere hulp in en evalueer je of dat de juiste keuze was? Het is van belang ervaringen te bespreken, met medewerkers, samenwerkingspartners, gemeenten. Dat laatste is soms niet eenvoudig, zeker tij-

dens aanbestedingstrajecten. Een concurrerende markt maakt ook dat je niet over alles transparant kunt zijn. In de gesprekken is het belangrijk om elkaar te vertrouwen en dezelfde taal te spreken: als we over zorgproducten en resultaten praten, bedoelen we dan hetzelfde?'

Hoe bewaken jullie professionalisering?

JM: 'We kijken naar doorlooptijden bij zorgaanbieders, vragen naar cliëntervaringen, bespreken met organisaties hoe ze aan vernieuwing werken, horen van wijkteams hoe de samenwerking verloopt.'

JS: 'Aan gezamenlijk werken aan de voortdurende ontwikkeling van competenties komen we in dit stadium nog onvoldoende toe als gemeente en aanbieders. We zijn nog veel bezig met elkaar leren kennen en mogelijkheden verkennen. Daarom is het goed dat de registratie verplicht is; dat zet druk op de ketel. Ik ben blij met het kwaliteitskader, de beschrijving wanneer een geregistreerde professional moet worden ingezet. Het kader helpt met elkaar in gesprek te blijven over de kwaliteit van hulp en de competentie van medewerkers.'

Zorgaanbieders moeten het effect van hun hulp aantonen'

José Schilderink

JM: 'De transitiefilosofie is: meer preventieve hulp. Dat is niet hetzelfde als professionals maar in wijkteams neerzetten, wat in sommige gemeenten gebeurt. Dan blijf je hetzelfde doen, maar op een andere plek.'

Welke rol speelt beroepsregistratie?

JS: 'De voorwaarden voor registratie bieden duidelijkheid over de eisen waaraan een jeugdhulpverlener moet voldoen. Maar met alleen registreren ben je er niet.'

JM: 'Registratie zou eigenlijk niet aan het begin moeten staan, zoals nu, maar zou het sluitstuk moeten zijn. Het gaat erom wat nodig is voor vernieuwing. Registratie vormt ook een erkenning voor de zwaarte van het werk. Ik vind het logisch dat aan werk waarin mensen zulke moeilijke besluiten moeten nemen, eisen worden gesteld.'

JS: 'Dat is zeker een belangrijke reden voor de registratie. Al richt de registratie zich alleen op functies op hbo-niveau of hoger. Dat doet geen recht aan de vakbekwaamheid van mbo'ers.'

JM: 'Mbo'ers zijn belangrijk en hard nodig, maar registratie voor hen is niet nodig.'

JS: 'Dat vraag ik me af. Je ziet dat hbo'ers en mbo'ers nauw samenwerken. Waarom dan wel wettelijke eisen stellen aan de een en niet aan de ander? Door de

beroepsregistratie van hbo'ers voelen mbo'ers zich minder erkend. Trouwens, al staat iemand geregistreerd, dan nog kan ik als werkgever zeggen, zeker bij zorgen rond de veiligheid van kinderen: "Jij bent weliswaar geregistreerd, maar ik vind je op dit gebied niet vakbekwaam genoeg." En mogelijk vind ik een mbo'er wel competent genoeg om een bepaalde zaak aan te kunnen.'

JM: 'Wijkteammedewerkers werken vaak veel zelfstandiger en zijn daardoor kwetsbaarder. Daarom is juist voor de wijkteamwerkers registratie belangrijk. Dat moeten gemeenten zich realiseren.'

José Manshanden

Hoe weet je wat cliënten belangrijk vinden?

JS: 'Als zorgaanbieder vraag je cliënten naar hun eigen rol, die van het systeem om hen heen en van de zorgaanbieder. Maar tevredenheid van de cliënt zegt niets over effectieve zorg. Een cliënt kan zich gezien en gehoord voelen, zonder bijvoorbeeld zelfredzamer te worden. Het is een taak van gemeenten om daar ook op te letten. Zorgaanbieders moeten het effect van hun hulp aantonen.'

JM: 'Wij organiseren ook wel gesprekken rond een gesimuleerde casus en praten dan met alle partijen - huisartsen, aanvullende hulp, wijkteams - over wat goede hulp is. Naast luisteren naar de cliënt, is bredere kennis van cliëntorganisaties belangrijk om inzicht te krijgen in wat cliënten nodig hebben.'

Welk advies zou je gemeenten en organisaties willen geven?

JS: 'Voorkom dat professionaliseren voelt als een keurslijf, en de registratie een afvinklijst wordt. Koers op de dynamiek en ontwikkelingen in je organisatie. Daar zou de beroepsregistratie op moeten aansluiten.'

JM: 'Gemeenten moeten ruimte bieden voor de ontwikkeling van professionals. Dat kan door niet voor de laagste prijs te gaan, maar door in te zetten op samenleren vanuit verschillende disciplines.' ●